

seskommissionen vil skulle fastsættes under disse drøftelser mellem udvalg og regering. Der skal i den forbindelse tages stilling til, om dommere skal medvirke, og om undersøgelsen dermed skal gennemføres efter lovens kapitel 5 eller 6.«

I de tilfælde, hvor Folketinget har vedtaget beslutning om at nedsætte en undersøgelseskommission, vil det i praksis ofte være justitsministeren, som – på grundlag af folketingsbeslutningen og dennes retningslinjer for kommissoriets indhold – udarbejder et udkast til undersøgelseskommissionens kommissorium, herunder et udkast til undersøgelseskommissionens sammensætning.³⁾ Dette udkast til kommissorium m.v. fremsendes til Udvalget for Forretningsordenen eller dets underudvalg til godkendelse.

Når (under)udvalget har godkendt kommissorium m.v., tager Justitsministeriet nærmere stilling til, hvem der skal udpeges som medlemmer af undersøgelseskommissionen og som udspørger.⁴⁾ Det sker i overensstemmelse med de regler, der er beskrevet ovenfor. Udpegningen af kommissionens medlemmer og udspørgeren må ikke finde sted, før Udvalget for Forretningsordenen (eller dets underudvalg) har godkendt Justitsministeriets forslag herom.

Folketingets forretningsorden indeholder i § 55 på linje med det ovenfor anførte en bestemmelse om fremgangsmåden ved nedsættelse af en undersøgelseskommission, når initiativet kommer fra Folketinget i form af en folketingsbeslutning, herunder fastsættelse af kommissorium og sammensætning af kommissionen.

Det fremgår af forretningsordenens § 55, at Udvalget for Forretningsordenen kan afgive indstilling til Folketinget om, at der nedsættes en undersøgelseskommission efter reglerne i loven om undersøgelseskommissioner. Vedtages en sådan indstilling, sker den fornødne nærmere udformning af bestemmelserne om kommissionens opgave af udvalget i samråd med justitsministeren.

Indstillingen må formodes at kunne være en betænkning over det fremsatte beslutningsforslag eller en selvstændig betænkning og indstilling, hvis sagen starter i udvalget. I begge tilfælde må det formodes, at drøftelserne og afklaringen med justitsministeren ofte vil komme til at foregå før afgivelsen af en betænkning eller en indstilling fra Udvalget for Forretningsordenen

til Folketingssalen og eventuelt fremgå af denne betænkning/indstilling, men som forretningsordenens § 55 er formuleret kan fastsættelsen af kommissorium, opgaver og medlemskreds også ske efter vedtagelsen af indstillingen i Folketinget i samråd mellem udvalg og minister.

Som det fremgår af det ovenfor anførte, har justitsministeren en *retlig* forpligtelse til at nedsætte en undersøgelseskommission, når Folketinget har truffet beslutning herom, ligesom *fremgangsmåden* for en sådan nedsættelse er reguleret i loven om undersøgelseskommissioner og Folketingets forretningsorden.

Det er i sidstnævnte forbindelse endvidere forudsat, at Udvalget for Forretningsordenen kan nå til enighed med Justitsministeriet om indholdet af undersøgelseskommissionens kommissorium og sammensætningen af kommissionen, før Folketinget træffer beslutning om nedsættelse af kommissionen.

3. Et udvalgsflertal opfordrer justitsministeren til at nedsætte en undersøgelseskommission

Efter loven om undersøgelseskommissioner § 1, stk. 1, kan justitsministeren nedsætte en kommission til at gennemføre en undersøgelse af nærmere bestemte forhold af alment vigtig betydning. En sådan kommission skal nedsættes, hvis Folketinget vedtager beslutning herom.

Loven regulerer ikke situationer, hvor initiativet til nedsættelse af en kommission kommer fra Folketinget i anden form end en beslutning truffet i Folketingssalen, f.eks. en situation, hvor et udvalgsflertal i en beretning opfordrer justitsministeren til at nedsætte en undersøgelseskommission.

I en sådan situation er justitsministeren ikke efter loven om undersøgelseskommissioner eller anden lovgivning retligt forpligtet til at nedsætte en undersøgelseskommission.

En anden ting er, at justitsministeren kan risikere at blive draget politisk til ansvar, hvis ministeren ikke efterkommer udvalgsflertallets opfordring om at nedsætte en kommission, i sin yderste konsekvens ved vedtagelse af et mistillidsvotum efter grundlovens § 15.⁵⁾

I en situation som den beskrevne, hvor et udvalgsflertal i en beretning opfordrer justitsministeren til at nedsætte en undersøgelseskommissi-